

Bidbook

Samen Opleiden

Sterk in
Onderwijs-
regio's

Herontwerp Samen Opleiden
in het landschap van onderwijsregio's

Platform
Samen Opleiden &
Professionaliseren

Architectencollectief

[illegible]

Aan de tekentafel

Samen Opleiden vraagt in het veranderende speelveld van Onderwijs-regio's om een herontwerp, vergelijkbaar met de herinrichting van een wijk bij gebiedsontwikkeling. Nieuwe bewoners, veranderende functies: dat vraagt om aanpassingen in woningen, infrastructuur en toegankelijkheid.

We nodigen jullie uit om – als architectencollectief – een toekomstbestendig ontwerp te maken waarin Samen Opleiden stevig staat, meebeweegt met de Onderwijsregio en zich verder ontwikkelt in samenhang met werven, matches, begeleiden en professionaliseren.

1. Bewonerswensen

Op basis van eerdere consultaties zijn de onderstaande bewonerswensen voor Samen Opleiden geformuleerd. In jullie ontwerp is het van belang dat deze wensen een plek krijgen. Laat zien hoe jullie hier invulling aan geven. Het is uiteraard mogelijk om – goed onderbouwd – bepaalde wensen meer of juist minder nadruk te geven, afhankelijk van de context van jullie ontwerp. Aanvullingen of verfijningen vanuit jullie eigen expertise worden zeer gewaardeerd.

- **Studentenperspectief als kompas**
De stem, ervaringen en leerbehoeften van studenten vormen een leidraad bij het ontwerp van Samen Opleiden: hun perspectief is onmisbaar voor kwaliteit, betrokkenheid en toekomstbestendigheid.
- **Iedereen betrokken**
Hoge mate van participatie van alle betrokkenen in de Onderwijsregio en Samen Opleiden.
- **Leren van elkaar**
Studenten én betrokkenen bij Samen Opleiden leren van elkaar: op de werkplek, het instituut, binnen het partnerschap én in de Onderwijsregio.
- **Leren in verwondering**
De diversiteit aan opleidingsplaatsen nodigt uit tot reflectie op motivatie, werkomgeving, competenties en professionele identiteit.
- **Een leven lang leren**
Aandacht voor loopbaanontwikkeling vanaf de opleiding en in verbinding met de functies van de Onderwijsregio.
- **Onderwijs anders**
Arbeidsmarkttekorten los je niet op door het onderwijs op dezelfde manier te blijven organiseren.
- **Solidariteit als uitgangspunt**
Iedere school leidt ook op voor collega-scholen.

2. Bouwvoorschriften en ontwerputgangspunten

Voor het herontwerp van Samen Opleiden in de Onderwijsregio gelden een aantal bouwvoorschriften: kaders en randvoorwaarden waar het ontwerp aan moet voldoen. Daarnaast zijn er ontwerputgangspunten die richting geven aan de ontwikkeling van een toekomstbestendige opleidingsinfrastructuur. Houd hier rekening mee in jullie bidbook.

Bouwvoorschriften | hier moet jullie ontwerp aan voldoen:

- Koppel de vijf functies van de Onderwijsregio (werven, matchen, opleiden, begeleiden, professionaliseren) zichtbaar aan Samen Opleiden.
- Gebruik het nieuwe kwaliteitskader *Samen Opleiden in de Onderwijsregio en werkwijze peer review* als inhoudelijke basis.
- Zorg dat de governance van Samen Opleiden aansluit bij de bredere governance van de Onderwijsregio.
- Laat de opleidingsinfrastructuur zoveel mogelijk toegankelijk zijn voor alle doelgroepen van aanstaande leraren en onderwijsprofessionals.
- Werk vanuit een financieringssysteem voor Samen Opleiden, gerelateerd aan de subsidieregeling Onderwijsregio 2026-2029.

Ontwerputgangspunten | geef hier richting aan in jullie ontwerp:

- Onderwijsprofessionals in brede zin (in opleiding én in het werkveld) krijgen een zichtbare plek in Samen Opleiden.
- De beroepsgroep krijgt meer zeggenschap op strategisch en tactisch niveau.
- Samen leren staat centraal: ontwerp zodanig dat meerdere studenten op één school kunnen worden opgeleid.
- Harmonisatie van werkwijzen: onderzoek waar ruimte is voor afstemming tussen partnerschappen binnen (en tussen) Onderwijsregio's.

- Houd rekening met de bredere bewegingen binnen de Onderwijsregio. Deze kunnen impact hebben op (de koppeling met) de opleidingsinfrastructuur.

3. Aan de slag!

Jullie vormen samen een architectencollectief dat werkt aan het herontwerp van de wijk Samen Opleiden binnen de Onderwijsregio. **De opdracht: ontwerp een toekomstbestendige opleidingsinfrastructuur waarin Samen Opleiden stevig staat, zich door ontwikkelt en verbonden is met de vijf functies van de Onderwijsregio.**

Gebruik het bidbook en het A1 als ontwerpruimte. Neem daarin zowel de bewonerswensen als de bouwvoorschriften en ontwerputgangspunten mee. Dat vraagt om scherpe keuzes, verbeeldingskracht én oog voor de praktijk.

Jullie ontwerp hoeft niet af te zijn, maar moet wel uitnodigen tot door-ontwikkeling. Denk in scenario's, schets beelden, werk vanuit principes en bouw samen aan de wijk van de toekomst. Schrijf zoveel mogelijk op, zodat we het ontwerp ook met taal kunnen duiden.

Wat maakt een ontwerp goed?

Een goed ontwerp is:

- geworteld in de praktijk, maar durft de toekomst te schetsen;
- gebaseerd op duidelijke keuzes – geen 'alles moet beter', maar: dit is onze lijn;
- in balans: bewonerswensen en bouweisen vullen elkaar aan;
- inspirerend én bruikbaar: het biedt richting én aanknopingspunten voor het vervolg.

Ontwerp een toekomstbestendige opleidingsinfrastructuur waarin Samen Opleiden stevig staat, zich door ontwikkelt en verbonden is met de vijf functies van de Onderwijsregio.

1. Titel & korte typering van de wijk (max. 100 woorden)

- Wat is de naam van jullie wijk?
- Wat kenmerkt deze wijk binnen de Onderwijsregio?

2. Toekomstvisie Samen Opleiden in 2030 (verhalend, max. 250 woorden)

- Hoe ziet Samen Opleiden er in jullie Onderwijsregio uit in 2030?
- Wat merken aanstaande leraren, scholen, opleidingen en besturen daarvan?
- Wat is er de afgelopen jaren veranderd, versterkt of bewust behouden binnen het landelijke veld van Samen Opleiden dat zeker een plek zou moeten krijgen in de toekomstvisie?

3. Belangrijkste ontwerpprincipes (3 tot 5 principes)

- Wat zijn de dragende uitgangspunten van jullie ontwerp?

4. Invulling bewonerswensen

- Hoe komen de zeven 'bewonerswensen' terug in jullie ontwerp? (Bijvoorbeeld per wens 1 of 2 zinnen uitleg hoe deze vorm krijgt.)

5. Verhouding tot de bouwvoorschriften en ontwerp-uitgangspunten

- Hoe sluiten jullie ontwerpkeuzes aan bij het kwaliteitskader *Samen Opleiden in de Onderwijsregio en werkwijze peer review*?
- Hoe benutten jullie de mogelijkheden en randvoorwaarden uit de subsidieregeling 2026–2029?
- Hoe is de governance in jullie ontwerp ingericht in relatie tot de Onderwijsregio?
- Hoe zorgen jullie voor een toegankelijke opleidingsinfrastructuur voor alle doelgroepen van aanstaande leraren en onderwijsprofessionals?

6. Kritische succesfactoren & risico's

- Wat is er nodig om dit ontwerp te realiseren?
- Waar zitten de risico's of spanningsvelden?

7. Eerste vervolgstap(pen)

4. Een schitterend eindresultaat

Vat jullie eindresultaat samen in een key message en een pakkende visualisatie van jullie ontwerp. Gebruik hiervoor het A1-vel dat op tafel ligt. Met stiften, post-its en andere materialen brengen jullie jullie ontwerp tot leven.

Schrijf jullie key message ook op de voorkant van het bidbook: kort, krachtig en richtinggevend. Maak tot slot een foto van het A1-vel en voeg deze toe aan jullie bidbook. Zo krijgt het ontwerp letterlijk én figuurlijk een gezicht.

Op het A1-vel is ruimte gereserveerd voor opmerkingen, aanvullingen of suggesties die tijdens het werken ontstaan, zoals feedback van groepsleden, open vragen of kanttekeningen. Neem ook deze mee in de foto, zodat het denkproces zichtbaar blijft. De tekst in het bidbook en de opmerkingen op het A1-vel versterken elkaar.

Het Platform Samen Opleiden & Professionaliseren is een
initiatief van de PO-Raad, VO-raad, MBO Raad, VH en UNL

